

СБОГОМ ДЖЕНДЪРИ! ОТСТЪПВА НОЩТА...

Минчо Минчев

След словото на Корнелия Нинова пред делегатите на 49-тия Конгрес на БСП, в неделя, 16 юни, се чух да казвам, по-скоро на себе си: „Сбогом джендъри! Отстъпва нощта и зората възхожда нагоре“. Стоях редом с Александър Паунов, Добромир Задгорски и Александър Симов. Кой какво си е помислил в този момент не знам, но Задгорски – като поет на поет, доверително ме запита: „Бащице, това твоето ново стихотворение ли е?“ Не, казах, това е съотношението в главния резултат: 5:1 за Нинова.

На това място искам да си поема дъх и да кажа думи, които иначе може би бих премълчал. Все пак живеем във време, когато поетите не пишат стихове за партията и мъдростта на нейните колективни решения. Други бяха поетите, които пишеха дитирамби за светлото бъдеще. Казвам това съвсем не като порицание – милиони хора вярваха в това светло бъдеще. И не само вярваха, но най-честно и най-искрено работиха, за да го приближат. С „ну“ и „вот“ градяха със стари тухли новия живот. И аз бях „стара тухла“. И по канона на битието не можех да имам различна участ от другите „стари тухли“. Мога на дълги страници да разказвам за строго сключени вехди и за „не“, прецедено през зъби, не като проста резолюция, а направо като присъда.

На стр. 2

На стр. 6

БСП НЕ СЕ ПРОДАВА...

БЪЛГАРСКИ ТРИУМО В ПЕТЕРБУРГ

Президентът Румен Радев, уми очите на България

На 23-ти Петербургски международен икономически форум – държавният глава защити достойнството, славата и образа на България

От 6 до 9 юни т.г. в северната столица на Русия, гр. Санкт-Петербург се проведе поредния, 23-ти международен икономически форум (ПМЭФ), в който взеха участие над 19 хиляди души от 145 страни, като най-много чужди представители имаше от Китай - 1072, от САЩ - 520 и от Великобритания - 312 човека. По време на "президентското" пленарно заседание, на което реч произнесе и българският Президент Румен Радев в залата присъстваше не само целия ръководен елит на РФ, но и много високоставени представители на страни от всички континенти в т.ч. и Генералния секретар на ООН Антонио Гутереш. Особено впечатляващ бе

Георги Вацов

регистрирания икономически и финансов потенциал: в заседанията на отделните панелни дискусии участваха четиридесет инвеститора, управляващи капитал за над 15 трилиона долара, както и президентите на редица транснационални гиганти от целия свят, между които "Роял Дъч Шел", "Тотал", "Бритиш петролиум", "Хуауей", "СИНОПЕК", "Алибаба", "Дженерал електрик", "Боинг", "Кока-кола", "Нестле", "Пепси-Кола", "Макдоналдс", "Пирели", "Карлс-

берг", "Мицубиши", "Итошу", "Тедон Рихтер", "Орифлейм", "Филипс", "Сименс", "ТУИ", "Социете Женерал", "Прайсуотърхаус", "Винтерсхал", "Астра Зенека" и др. Безспорно е, че обявеното неотдавна от президента Путин изпълнение на дванадесет национални проекта на обща стойност 400 милиарда долара в Русия са предизвикали сред световния бизнес невероятен интерес.

като камбана за света

Без съмнение, Петербургският форум е и мястото, където се обсъждат анализи, идеи и концепции за състоянието и политическото бъдеще на света. Казаното от престижната трубуна на Форума отеква по целия свят и като камбана напомня за опасния път, по който е поела човешката цивилизация днес. За да направят достойни на целия свят думите, произнесени от "законодателите" на

световната политическа мисъл, в дискусиите участваха над четири хиляди акредитирани журналисти в т.ч. и президентите на световни информационни агенции: "ТАСС", "Асошиейтед прес", "Синхуа", "Франспрес", "Киодо", "ДПА", "ИРНА", "АНСА", "ЕФЕ", "ПАЛ", "Блумберг" и редица др.

Кулминацията на събитието, както е на всеки подобен форум в Русия, бе провеждането на пленарно заседание с участието на президента на РФ Владимир Путин. Тази година негови партньори и гости бяха председателя на КНР Си Цзинпин, Генералния секретар на ООН Антонио Гутереш, Президента на РБ Румен Радев, министър-председател

ля на Армения и ротационен председател на Евразийския Съюз Никол Пашинян, министър-председателя на Словакия Петер Пелегрини – състав, който впечатлява със своята представителност, олицетворявайки мечтата за един подобър и благополучен свят на огромната територия от Лисабон до Владивосток.

За присъстващите в залата и за световната общественост бе от изключителна важност да чуят посланията, по същество, на един друг, новосформиращ се център в полицентричния свят за перспективите пред човечеството в средносрочен план.

На стр. 4

Но не това е важно. И не това е чувството, което изпълваше образа на Родината ми в моето съзнание. По-важно за мен бе обстоятелство, че тя, под напора на една велика идея, скъсяваше разстоянията между първите в света и себе си. Понякога грешеше, понякога бе несправедлива в своя път и устрем, но не изпускаше посоката и здраво натискаше педала на житейското Виенско коле-

писто беше честен прочит на лъжаташениата и отклоненията от надеждата, че сме тръгнали заедно на „дълъг път“, че концентрирания патриотичен отпор на геноцидните политики на прехода спрямо българския народ ще бъде смисъл на общото ни движение към властта, защото тя има смисъл само тогава, когато придвижва обещаването към по-добър живот; че партия като БСП, подпомагана според силите ни от „Нова Зора“, носи историческа отговорност за миналото, настоящето и бъдещето

по времето на парламентарните избори, така и в случая на кандидатурата на Валентин Вацев, не счете за необходимо да сподели със своя коалиционен партньор, защото от всички листи бяха извадени по време на парламентарните избори толкова достойни членове на партия на „Нова Зора“? Но ако това е „минало неважно“, защо и сега, след като публично заяви, че лично е разговаряла с всички останали кандидати в листата за Европейските избори, не разговаряла с Валентин Ва-

вори очите и на много граждани за битката и отговорността на БСП, в името на България. И че тази битка не е просто „промяна“, не е и „стани за да седна“, а поход към Спасението през Чистилището и катранните наслаения на Ада в българския живот. И няма никак и на никого да е лесно.

Струва ми се обаче, че трябва да се отиде и по-нататък. Да се потърси корелацията между атаките на вътрешната партийна опозиция, външния натиск по европейската линия и логистичната подкрепа

чели и какво печели, когато губи!

До колкото заявената позиция на Нинова и БСП по въпроса за Истанбулската конвенция насочена срещу концепцията Джордж Сорос за бъдещето на Европа и света, няма опасност финансовите потоци да секнат и захлебените към тях кадри да се примирят. Особено ако в лицето на Европейския съюз бъде осигурен глобалният донор за финансирането на тези идеи. През парадния вход или през входа за слугинажа, тези идеи и практики ще при-

СБОГОМ ДЖЕНДЪРИ! ОТСТЪПВА НОШТА...

ло, което я издигаше нагоре. И хората ѝ вярваха. Поегите пишеха стихове за тази вяра, а „стари тухли“, като мен, изповядваха едва чуто: „Аз също съм ти син, макар неми-неураг, Родино, майко!“

Като отношение към мен почти нищо не се промени и след „Великата дата на извадеността“ – 10 ноември 1989 г. 8 дни след нея, в късните часове след първия свободен митинг на опозицията, на 18 ноември, седях на ръба на леглото в едно общежитие на „Транстрой“, сам, загледал неспазено къде. За улеснение ще кажа, че може би съм се вглеждал в бъдещето, във всичко, което предстоеше да се случи. Тогава усетих как сякаш фонтанелата ми се отвори и се чух да казвам: „Докато дишам, ще се боря срещу всичко, което идва“.

Разбирам цялата абсурдност на този мой спомен, съотнесен към първите думи, които произнесох след словото на Корнелия Нинова: „Сбогом джендъри! Отстъпва ноштите...“

Ще стрехи обаче всеки, който би потърсил в тези мои редове следите на някакъв внезапно обзел ме конформизъм. Всички, които са запознати с участието на „Нова Зора“ и като партия, и като вестник на една кауза, както и с личната моя съдба, знаят, че по-категорични резолюции „НЕ“, свързани с името на Минчо Минчев, както и с партията и с вестника, които са дело на живота му, са били издавани от името на БСП, само по времето на Корнелия Нинова и др. Кирил Добрев! И за разлика от всички нейни критици с късна дата, аз съм човекът, който не се поклекна първи да изтъкне всяка нейна грешка. И на заседанията на Политическия съвет на коалицията и в Открито писмо, което официално написах до нея, и което публикувах във вестник „Нова Зора“, и като отделна брошура. Това

Валентин Вацев

на нацията, както и за устойчивостта на нейната държавност.

Някога, в един разговор със стар деец на социалистическата кауза, чух удивляващи думи: „Запомни, каза ми той, нашата партия има много добродетели, но благодарността не е сред тях!“. Често си припомням мъдрите думи на този горял в смъртни битки и илюзорни надежди човек. Сега и аз се улавям да се питам: „забули ли в изборите за Европейски парламент БСП?, че не включи в листата предложението от „Нова Зора“ изтъкнат философ, изследовател и политолог – Валентин Вацев?“

Не само моето мнение е, че БСП загуби категорично. Сега нямаше да ѝ се налага да отчита прираст от 50 000 гласа, защото броят им щеше да бъде 3 пъти по-голям. И нямаше да се налага, и на г-жа Нинова да поема политическата отговорност за загубата срещу ГЕРБ.

Казвам всичко това, за да подчертая, че играта „предавай другарчето си“ е стара игра по върховете на БСП; че тя рецидивира след времената на Луканов, Лилев и Жан Виденов, когато бяха пожертввани цели поколения, и във времето на г-жа Нинова като председател на БСП; че именно тя, както

цев; нито пък с Минчо Минчев, който внесе кандидатурата му от името на партия „Нова Зора“, като коалиционен партньор на БСП?

Може още много случаи да бъдат прибавени в тази печална сметка, но е под достойнството на автора на тези редове да постъпва като бакалин. Това обаче ми дава право заради всичко изложено до тук и поради още много неща, които спестявам, сега да не се притеснявам да заявя, че словото на Корнелия Нинова пред делегатите на 49-тия Конгрес, което публикуваме отделно, е слово разтърсващо с дълбокия катарзис на аргументите на правдата. Нито един председател на тази партия преди нея не е достигал по по-пряк път до сърцето на всеки честен социалист, на всеки загрижен за бъдещето на нацията и на държавата човек. Тя буквално нарязва на катранени филии и горчивиата истина, и лъжата. Логиката на думите ѝ бе неотразима - като удар с чук. Съдържанието на изказа бе невъзможно да скрие волята на лидера, чийто думи звънтяха като наковалня. Тя дръпна завесата на една отрезвяваща действителност, която убеден съм, ще събуди не само БСП, но ще от-

на днешната власт, не само по медийна линия, чрез сатанизирането на „комунизма и на Корнелия Нинова“, а и чрез допълнителния натиск, чрез закони подобни на Закона на държавното финансиране на партиите. Би било стратегическа грешка да се полегне на лаврите на това блестящо и спечелено сражение от председателя на БСП. Абсолютно сигурно е, че битката ще продължи, че разцеплението ще се окаже и по-значимо като краен резултат. И, дай Боже, да не се стигне до ново издание на събитията от далечната 1903 г. Но нали никой не знае какво губи, когато пе-

за съжаление, близка до това разбиране е позицията на ПЕС. И, уви, позицията на неговия председател Сергей Станишев. Корнелия Нинова не си позволи да каже и една лоша дума за него. Няма да го направя и аз, доколкото в личен план нямам никакво основание за това. Ако все пак се противопоставям на тенденциите, които ПЕС излъчва и Станишев обговаря, то е защото чувствам, че те са опасни отколкото моите опасенията и опасенията на най-непримиримите критици относно авторитарността на Нинова като председател на БСП. Федералистките идеи, които са движещият мотив на ПЕС и които сега са приглушени и само една последователна информираност може с опитно око да съзре, че удрят пряко в сърцето на националната същност и на България, и на Европа и на света. Те са онова, което би трябвало да не ни остава спокойни и безразлични. Но за това друг път. Сега резултатът в все още 5:1 за Европа на Отечествата. И за България сред тях.

Този конгрес го показва недвусмислено.

ОСИРОТЯВА ЦЯЛ ЕДИН НАРОД

Кеворк Кеворкян: Открагнаха Гоце от слънчасалите

Македонците биха обесили на площада в Скопие онзи, който каже „Майната му на православието“. Такъв храбрец там обаче няма да се намери.

Тази вечер телевизите отделиха внимание главно на фазовите ремонти на софийските улици, също и на спателите по морските плажове.

А държавната телевизия направо си премълча - за другия „ремонти“, на който нахално е подложена Историята ни.

За нея няма Спасители - поне измежду днешните власти.

Македонският съпредседател на Съвместната българо-македонска комисия по историческите въпроси бе категоричен:

„Гоце Делчев е македонски революционер“.

Това е - излъгаха ни и вече ни се присмиват.

А нашите се държат като слънчасали.

Просто не проумяват света наоколо. Онова пък вътре в себе си - никак.

Дори проблем с размерите на Хималаите да се изправи пред тях, пак не го забелязват, да не говорим пък да го осмислят. Надуват гайдите, бият тъпаните и все им е тая.

И самата История да се смили някак над тях и да им подсказва, че грешат или ще сбъркат - те не я чуват.

Ето - позорът с македонските крадци на история.

Излъгаха ни всякак с проловутия „договор“, но нашите слънчасали първенци изобщо не проумяха накъде ги тикат.

Чак сега, когато всичко е приключило, зареваха, дори Захариева се нахокоши: Гоце бил българин и не можело заедно да го честваме.

А всичко беше ясно още от самото начало, но тогава същата Захариева каканижеше нещо за Западните Балкани.

Ние Гоце не можем да опазим, а сме се загрижили за Балканиите.

Когато си слънчасал, може и за Космоса да се загрижиш.

Няколко пъти писах за неопасна игра на ВМРО, което всъщност не е никакво ВМРО. Там все закъсняват или се правят като последни страхици пред македонските ни тегиби.

Едва когато всичко приключи, Каракачанов внезапно се събуди и започна да реди закани. Щял да спира македон-

ците за ЕС - само гартите може да плаши с тия закани, не и македонците.

Те са хитри и коварни, а и знаят отлично, че нашите първенци са особено лесни в алъш-вериша за Историята, примерно - изобщо не се трогват, когато чужди държави гаят с бошуши из образование то ни.

Фондация „Америка за България“ е изсипала до миналата година над 100 милиона долара в българската образователна система. За какво по-точно, какво се крие зад тази щедрост?

Друга държава едва ли би позволила подобно вмешателство.

Македонците знаят, че нашите еничари от три десетилетия свободно тършуват в ценностната ни система, гаврят се

както си шат с класиците ни. Те виждат това и са наясно, че ние сме лесни булки.

Македонците биха обесили на площада в Скопие онзи, който каже „Майната му на православието“. Такъв храбрец там обаче няма да се намери.

Сега, чак сега, всички реват от „договора“.

А клането тепърва започва, ще ни дерат парче по парче,

докато не изкорвят Историята ни.

Ние пък ще имаме превеликата чест само да броим жертвите - вече са две: Илинденско-Преображенското въстание и Гоце. За въстанието тарикатът Заев ни се подигра още преди месеци.

Вместо да се кокошини, по добре Захариева да каже - Димитър Талев български или македонски писател е, та от министерството ѝ не отговарят вече на две писма на Иван Гранитски за родната къща на писателя в Прилеп, която скоро ще бъде превзета за нуждите на македонската псевдоистория.

Каракачанов е овладял най-добре номера с притворното бунтарство, в сравнение с него Захариева изглежда като учителка от климатично училище.

Разкарва се от кабинета и

Вдига врява до небето - например, за скандала с циганите във Войводиново, запасва силияха, може и да пуца два-три пъти с бутафорен пицов - като героя от рекламата за македонската наденица, и сетне се оттегля.

Между другото, ако имахме истинска чест, никога нямаше да позволим подобни реклами, те дивашки шаржират македонските борби, принизяват ги за търговски цели.

След всако фалшиво пуцаене, Каракачанов извлича някаква полза за себе си и прибира пицовите.

Той си е направо вице-премиер на законите.

Ако искрено, а не театрално не е съгласен със срамната ни пасивност, няма какво повече да топли лявото коляно на премиера.

Разкарва се от кабинета и

За въстанието тарикатът Заев ни се подигра още преди месеци.

МЪРТВИЯТ ГОЦЕ

На 20 април Гоце разказваше на другарите си по-ранни свои сънища, които съпадаха с избиването на близки нему хора, и думаше:

– С нашия живот, какъвто е, станях вече и фаталист. Ношеска сънувах, че турци ме удариха в сърцето. Щипската чета е разбита в Карбинци. Милан, брат ми, е в тази чета и сигурно е убит.

Гоце не беше сънувал смъртта на втория свой по-малък брат: Милан падна много по-късно, летос, в Неманици, Кукушко.

Гоце забравяше своите неотдавнашни предчувствия. Сънят пророчествуваше неговия гроб.

Почти едновременно с Гоце биват убити още шестима, в това число и Гушанов. Останалите живи влязат в една плевня, отдето след цял ден сражение се измъкват незабелязано между пламъците на Баница, цяла изгорена.

– Петнадесет часа – спомня си г. Хаджидимов – турците не посмяха от куршумите ни да приближат нашите убити.

Петнадесет часа ний гледахме мъртвия Гоце, приведен сякаш върху гробът на Македония.

И петнадесет часа ни се късаха сърцата...

Защото осиротяваше цял народ.

толкова.

Иначе приема унизителната роля на театрален самодеец, който напуща се напъва да влезе в Историята.

Няма да остане без хляб: може да отвори дюкян на границата и лично да връчва паспортите на българите от Македония, тъкмо ще преброи колко са останали.

Ако не приемат идеите ти, не се свивай като някакъв послучко, ами се надигни от мекия стол.

Иначе се получава някак шизофрено: Войвода във Войводиново, мушкетер в Министерския съвет.

И още нещо казал македонският съпредседател на Комисията:

„Договор между България и Северна Македония е невъзможен, ако Гоце Делчев не бъде признат за македонски революционер“.

Нашите слънчасали трябва да избързат - и те да развалят договора, поне това да направят.

БЪЛГАРСКИ ТРИУМО В ПЕТЕРБУРГ

От стр. 1

поресавачата реч на Румен Радев

Занас българите, бе крайно любопитно и предизвикателно да видим, как нашия държавен глава, Президентът, ген. Румен Радев ще се включи в този изключителен "оркестър". Изпреварвайки събитията, трябва да поделим, че модераторът, известния журналист-международник от популярната информационна агенция "RT" Софико Шеварнадзе, внучка на последния министър на външните работи на СССР Едуард Шеварнадзе, удостои речта на Президента Радев с определението "поресавача!" – определение, характеризиращо единствено само неговото слово!

За разлика от всички останали оратори, Румен Радев не четеше предварително написан текст, а емоционално и изключително образно, на български език, говори пред невероятно авторитетната аудитория. Едва ли в скоро време друг наш държавник ще има възможността, а едва ли някой си спомня да е имало случай в миналото, когато така умно, компетентно, смело и с достойство да е говорено за България пред ръководители на велики сили, на международни организации, пред босовите на световни средства за масова информация и хиляди журналисти, пред инвеститори и "акули" в бизнеса от 145 страни.

Навремето, вече като член на ЕС, приближени до различните министър-председатели български "ниар-агенции" получаваша милиони левове за да "лъскаят" имиджа на България сред европейската и международна общественост, но и до ден днешен така и си останем в дъното на всички класации като най-бедни, най-обезверени, най-нещастни, най-корумпирани, които не ги приемат в Шенген и им искат визи да влязат в САЩ. Румен Радев, само за 25 минути измени имиджа на България пред света, и то безплатно!

Благодарение на поканата на Президента Путин, по един безапелационен начин, българският държавен ръководител успя да защити славата и образа на България на страна с богата и древна култура, с привързаността на народа към своите си исторически корени на вярата, на езика и държавността. На прекрасен английски език, в края

изказването си, Президентът Радев се обърна към световния бизнес с покана да инвестира в България, характеризирайки столицата София като град на стартапи и място за развитие на технологиите.

Какво каза Президентът

в т.ч. и между редовете на високо професионалната публика?

В началото на своето слово, Румен Радев, единствен от присъстващите на сцената, се обърна най-напред с приветствие към водещата седмична конференция "RT" Софико Шеварнадзе, а след това, като с равен с равен, при-

Благодарение на поканата на Президента Путин, по един безапелационен начин, българският държавен ръководител успя да защити славата и образа на България

ветства и колегите си президенти, министър-председатели и генералния секретар на ООН. Смело и достойно, по джентълменски!

В момент, когато в Скопие смесената българо-македонска група спори по въпроса за националната принадлежност на Гоце Делчев, Румен Радев, пред целия свят обяви: "Аз бих искал да цитирам изтъкнатия български революционер, неговото име е Гоце Делчев, който преди повече от 120 години заяви: "Аз възприемам света единствено като поле за културно съревнование между народите". Не е случайно, че Радев постави културата на най-високото стъпало в междуличностните и международни отношения, защото той знае и помни изключителната роля на българите за културното развитие на славянството, на Европа и света. И по-нататък, категорично, в културната столица на Русия, българския президент напомни за историческата роля на България за цивилизационния избор на Русия и за укрепването на нейната

държавност: "Изключителният гражданин на Санкт-Петербург, професор Дмитрий Лихачов нарече моята родина "държавна душа", тъй като от България Русия е получила своята писменост. От нашите земи в Русия е дошла християнската вяра и старобългарския, църковно-славянския език".

Тази фраза на Румен Радев е реплика към казано от Путин пред македонския президент Георги Иванов преди време, но тя е и реплика, както към великорусите, опорващи исконни и доказани исторически истини, но

за осъществяването на преврат срещу Путин през 2002-2003 г. се оказа в затвора, скоро след като на власт в САЩ дойдоха републиканците. Тогава Кондолиза Райс - държавен секретар на САЩ, сподели с колежата си от РФ, че администрацията на Джордж Буш-младши няма ангажменти към собственика на нефтената компания "ЮКОС" и това бе достатъчно същият, за противоправната си дейност, да бъде арестуван и съден. Този арест бе удар и за още еден деец на русофобския фронт у нас днес, който по това време

то на културна комуникация лежи в основата на възприемането на другия в качеството му на противник."

Блестящо! Нима този извод не е вярен и за руско-американските отношения! "Изключителната" и "единствена" американска нация не иска, а и няма, кой да го каже, че многонационалната руска нация е също толкова велика, но и много по-древна, с огромни, несъпоставими с американските, заслуги за културния възход на човешката цивилизация през вековете, много по-духовно извисена и благородна по отношение на малките, беззащитни, безресурсни нации и народи по света!

Както отбелязаха и руските средства за масова информация, Президентът Радев много точно и кратко обрисова съвременното развитие на глобалния свят:

"Свърхпотреблението, което се превърна в символ на икономическа персонален успех и заплахата за нашето общо бъдеще... Ежегодният ръст на средствата, които се изразходват за отбрана е ясен сигнал, че средата за сигурност не се подобрява, а недоверието расте. Стремешт към технологично превъзходство, гарантиращо политически предимства, също причинява дисбаланси и води до технологичен разрыв и недоверие между държавите... Кой би предположил преди двадесетина години, че Китай ще се превърне в стожер на идеята за свободна търговия, а САЩ ще налагат протекционизъм? Кой би допуснал, че в Европа, в която от десетилетия утвърждаваме модел на толерантност, отново ще надигнат глава неонацистки и екстремистки движения под натиска на социалните диспропорции и имиграцията".

Не по-малко убедителни в речта на Президента Радев бяха и неговите препоръки за бъдещето устойчиво развитие на света:

"Нужен е нов, наднационален мироглед на граждани на планетата, който младите вече имат, а политиките все още не могат да си позволят, защото светът е арена на конкуренция и конфликти между държавите. Природата обаче ни отправя императивна покана да надмогнем границите на собствените егоизми... Аз съм убеден, става дума за "зелена" икономика, основана на концепцията за открита наука, на нова потребителска култура, на нова производствена етика, които да бъдат

посланик на РФ в Москва и работеше активно за каузата на Ходорковски, по времето, когато той беше вече в следствие то. По късно, този наш "посланик" бе един от редките случаи, когато на дипломат от такъв ранг му е забранено да влиза в страната, с която, според правилата на дипломатическата практика и теория, е бил призван да установява приятелски и взаимноизгодни отношения. И недейте да питатате, защо днес България е в това бедствено положение!

Кадрите, глумо!

Ползвайки се от огромният политически ресурс, който предоставя българското културно наследство, Президентът Радев умело формулира своя силен геополитически извод:

"Културните различия оказват силен ефект върху безопасността. Когато те не са разпознати, не са осъзнати и не са приети като право на другия, те поражат недоверие, поражат риск за безопасността, а оттук и за устойчивото развитие. Именно отсъствие-

Президентът Румен Радев, умите очите на България

включени в образователните програми, в икономическите стратегии... Необходим е глобален консенсус против корупцията, получила трансграничен характер, против прането на пари и уквиването на доходи от данъчно облагане, а така също ограничаване дейността на офшорните зони... Нужен е ефективен модел, осигуряващ безопасност и стабилност, вливане на инвестиции в икономиката, в образованието и здравеопазването в страните, откъдето тръгват миграционните вълни... Устойчивото развитие е невъзможно без устойчиво доверие".

Интересни коментари, особено в българската преса и сайтове, предизвикаха отговорите на Румен Радев на крайно острите въпроси, зададени от Софико Шеварнадзе. В кулоарите, преди да излязат на сцената, президентите Путин и Радев, заедно с медиатора обсъждат предстоящата дискусия пред огромната, високопредставителна аудитория. На питането на Радев за характера на въпросите, водещата отговори, че тя ще се ръководи от указанията на своя президент, а те са:

"Загавайте всякакъв въпрос!"

Путин потвърждава казаното, а за Радев това е изненада. След дискусията и Президентът Си също изказа мнението си, че въпросите са били прекалено остри. С въпросите към българския президент се създаде интрига: как той ще се справи с оценката на Путин за ограничения суверенитет на България във връзка с отказа от строителството на "Южен поток", как ще отговори на тезата на Путин за формирането на цената на руския природен газ и на "провакацията" за възможността отделини страни в ЕС да спрат продължаващите санкции по отношение на РФ.

За капак, водещата попита Радев, би ли потвърдил контакт с Председателя Си в настоящия момент, за да реши въпроса с инвестициите в Китай в България, без предварително съгласование с ЕС, на което Радев отговори така:

"На срещата си с председателя на Държавния съвет на КНР Ли Къцян споделих, че вие ще инвестирате в Европа, ще работим заедно, нека да открием Център за глобален партньорство по тази инициатива... Тази идея бе приета за разглеждане през юли миналата година от всички министър-председатели на ЕС в София. Много скоро такъв център ще има в София... Ако

имам възможност да поговорим по тези въпроси (с Председателя Си, б.м.), то разбира се, България има своите национални интереси. Ние сме дълбоко заинтересувани за участие в китайските инициативи и инвестиции, от съвместни проекти. Ние сме готови за това".

На въпроса на водещата за отказа на България от "Южен поток", Радев отговори:

"Президентът Путин току що спомена нещо много важно - хората трябва да носят отговорност за своите решения. Аз мога да нося отговорност само за собствените си решения. Тогава бях в друго положение. Не искам да се връщам назад в ис-

кта, че цената в договорите е дългосрочна и фиксирана. Действително в дългосрочните договори цената се фиксира в момента на подписването на договора и тя се формира и коригира през формули, в зависимост от цената на петрола. Радев предлага при бъдещото определяне на цената в договорите да се взема предвид и тази нова възможност - цената на предлагания втечен газ. Радвашото е, че в крайна сметка, Путин прие предложението от Радев за гъвкаво определяне на цената, като се взема предвид и цената на втечнения газ. Конкурентно!

В същото време,

Радев се среща с българската общност в Санкт Петербург

В реплика на Путин към Радев

имахте и констатация за ограничаването от ЕС суверенитет на България. Въпросът и адресатът не бяха точно формулирани. Когато си член на една общност, ти си задължен да спазваш подписаните от самия теб общозадължителни документи. Такъв документ е Третият енергиен пакет! Това е доброволен отказ на държавата от част от суверинитета в името на по-висши общи цели.

Конкретната истината, обаче, е съвсем друга; при това и Президентът Радев не я разкри, и Президентът Путин не я назова директно. Отказът на България от "Южен поток" бе наложен от САЩ, а не от ЕС и то с едноличното решение на министър-председателя Бойко Борисов, за което той сам се похвали на заседанието на Американската търговска камера, състояло се в софийския х-л "Шератон" на 12 октомври 2015 г., с гордост споделяйки: "Признахме военното крило на Хизбула за терористична организация, спряхме три големи руски проекта, спираме руски самолети над морета" - (става дума за

"Южен поток", АЕЦ "Белене" и петролопровода "Бургас-Александруполис", б.а.).

Президентът Радев защити авторитета на страната и на премиера Бойко Борисов пред огромната световна аудитория, заявявайки: "Що се отнася до ограничаването на суверенитета, разбира се, президентът Путин има своя гледна точка, но аз не мога да се съглася, че България няма суверенитет. "Южен поток" бе проект не само за България, това е тръбопровод, който трябва да мине през България за другите страни от ЕС, и затова отказът от "Южен поток" беше колективно ев-

подин Президент. Вие сте прав, аз съм съгласен. Благодаря Ви".

Водещата зададе поредния си много остър въпрос: "Вие можете ли да си позволите да не гласувате за продължаването на санкциите (срещу РФ, б.м.), защото действието на санкциите се продължава с единогласие? Да или не?"

Отговорът на словашкия премиер Пелегрини бе: "Повтарям, като премиер на Словашката република, считам, че е по-добре да седнем на масата за преговори и да намерим решения, отколкото да се борим един с друг с използването на санкции".

Българският президент отговори: "Аз лично не гласувам, защото министър-председателя представя България в Европейския съвет... Като член на ЕС, България е част от взаимното разбиране и позиции, които са факт в ЕС, а именно, санкциите са насочени към това, да се променя политиката, да се съдейства за деескалацията на напрежението, когато има конфликти... Санкциите са несправедливи, защото бият не по политиките, а оказват влияние на обикновените хора... Санкциите могат да струват скъпо, и аз мога да споделя нашия опит, че санкциите водят до възникването на "черен пазар", към незаконен оборот и към организирана престъпност... Знаете ли, аз обичам да казвам това, което мисля в дадения момент и искам да кажа, че понякога възниква странна ситуация, когато най-големите поддръжници на санкциите, тези, които се борят за въвеждането на санкции против Руската федерация, на другия ден вече мислят, как да продадат своите стоки в Русия, и как да развият своя бизнес; и това за мен е твърде странно. Странно е такова поведение".

Путин отговори твърде неочаквано: "Аз в това не виждам нищо лошо. Даже и така, как ще работим". И лично, почти солово, аплодира българския президент.

За Путин няма нищо лошо, защото "нарушителите" се борят за руския пазар, съботирайки санкциите на собствените си правителства, което показва, че санкциите нито са обективно аргументирани, нито икономически необходими и полезни, нито желани от бизнеса. С други думи, средният и малък европейски бизнес, а и не само той, потвърждава правотата на действията на руския президент в избора му на стратегия.

Радвашото в случая е, че с последното си посещение в Русия, българският Президент Радев намери приятел в лицето на своя руски колега, което е гаранция и радост за българския народ след толкова години на насъскване и инсинуации от платените клакьори на "Новия" еднополярен и отиваш си вече световен ред срещу приятелска, съседна и православна Русия.

БСП НЕ СЕ ПРОДАВА. БСП

Уважаеми другарки и другари делегати, уважаеми гости и журналисти, добре дошли.

Ще направя предложение по дневния ред. Моля да ме извините, че ще говоря по-дълго от регламента, изслушайте ме и след това решенията са във вашите ръце.

Преди три години ме избраха за председател, с програма ("Променяме БСП, за да променим България"). В нея има много ясно разписани ангажименти, които бих обобщила в пет точки - три за партията и две за България.

За партията:

1. Предложих преместване тежестта на партията от върха, към общинските партийни организации, които са кръвоносната система на БСП. Поех ангажимент това да стане чрез въвеждане на вътрешнопартийно допитване до всеки член по важни въпроси за партията, намаляване финансирането в центъра и увеличаване субсидията на структурите, решаване на въпросите с диалог, а не с натиск от ръководството. Изпълних го. Проведохме вътрешнопартийно допитване за коалиционна политика, променихме устава така, че всеки член да гласува за избор на председател, увеличихме финансирането на организациите два пъти и половина - от 1 200 000 на 2 900 000 лева, въведохме режим на равнопоставен диалог като отменихме така наречените организационни съвети, които обикаляха страната, сменяха ви ръководствата и налагаха решения от центъра.

2. Обещах ви да отворим партията за младо попълнение от професионално и политически подготвени хора, които да бъдат мост между БСП и младите хора на България. Изпълних го. Над 30% от общинските председатели са до 40 години и 13 депутати до 40 години и 46 от 80 депутати, които за пръв път са такива. Разбира се има още много да се работи за тяхната професионализация, но партията им даде възможност да се развиват.

3. Разбирайки, че хубавите неща, които вършини трябва да стигнат до хората, поех ангажимент вестник "Дума", социалните мрежи и собствена телевизия да станат комуникационните ни канали до народа. Изпълних го. Заважихме в Дума с над около половин милион лева дългове, които изплатихме и спасихме вестника от спиране, тъй като печатницата отказваше да го отпечатва, поради натру-

пани задължения. Увеличихме финансирането му над два пъти. Открихме сайт "Дума" и въпреки трудните изпитания, през които минахме, имаме Българска свободна телевизия.

За България

1. През 2016 г., когато ме избрахте, съм заявила пред вас, че правителството на Бойко Борисов е вредно за държавата и я води към катастрофа, затова поех ангажимент да превърнем БСП в ударна опозиция, без никакви задкулисни

договорки и последващи отстъпления. Изпълних го. БСП се превърна в единствената опозиция и отказахме договори за власт и пари.

2. Ангажирах се пред вас да изготвим план за извеждане на България на нов път на развитие, но не в кабинетите на „Позитано“, а заедно с широк кръг учени, интелектуалци, младежи, земеделци, малък и среден бизнес, пенсионерски съюзи. Изпълних го с изготвянето на "Визия за България", която беше изработена и представена в над 500 срещи в цялата страна и в цялата партия. Благодаря ви! Идеите в програмата, с която ме избрахте за председател, са мои, но вие - активна на БСП, народните представители и стотиците хиляди членове и симпатизанти, ги направихте реалност. Който и да е лидер, Господ да е, без вас е нищо. Благодаря и на екипа си, който заради мен понесе много удари, но издържа. Заедно, отборно, свършихме добра работа за три години. В програмата, с която ме избрахте, съм ви обещала да вдигна БСП на крака и да ви дам само уважение на хора, които имат достойнство и могат да побеждават. Изпълних го. Победихме на президентските избори с Румен Радев и Илианя Йотова и разбихме мита, че ГЕРБ са непобедими,

увеличихме депутатите си в българския парламент от 39 на 80. Единствената партия сме, която увеличи евродепутатите си от 4 на 5, първа сила сме в над 60 общини, което се дължи на вас и е добър старт за местните избори, увеличихме се по стълбицата на ПЕС от 12 място на предишните евроизбори до 6 от 28 партия. Всичко това постигнахме заедно, при авторитарна, еднолична, обсебена всички държавни структури власт, изправила срещу нас огромен

финансов и медиен ресурс. При цялата свършена работа, стотиците срещи, усилията ви, труда ви покачващото се доверие в БСП, в момента ние сме на прага на криза с неизвистен край. Причини има много, но поводът за нея съм аз. След загубата на европейските избори, веднага на другия ден Георги Гергов ми поиска оставката, след него се включиха и други другари. Отвори се стара рана, която съществува от две години, откъдето извършихме реформата в БСП, от промените в устава, които ограничиха депутатските мандати, от личните оръжения и амбиции за властта в БСП, а оттам и властта в държавата. Декларирах пред Националния съвет, че подавам оставка. Колкото и да се говори, че това е емоционален и театрален акт, в него няма грам емоция и артистичност. Това е осъзнато и премислено решение. При пренареждането на листата заявих, че отговорността за резултатите ще носи Националният съвет, а не аз. Най-лесно ми беше да кажа: предупредих ви, вие сте виновни, носете вие отговорност и да си остана председател. Но моята представа за морал и достойнство в политиката, за личен пример как се носи отговорност, за модерен европейски политик, защото така постъпват ев-

ропейските политици, не ми позволи това. Да се скрия зад колективна отговорност, тоест безотговорност, както се е случвало десетки пъти в БСП с други председатели, при далеч по-драматични загуби. Къде стрехих? В преценката за последиците. От две години на върха в БСП се бият две тенденции, промяна срещу статукво. Този сблъсък отслабва партията и ви обръква, демотивира, смазва по места. Тази битка блокира работата на НС, който не прави поли-

тика, а произвежда скандали. Затова си помислих - стига. Изтощихме партията, измъчихме хората си по места, да работят, да тичат, да ни избират на постове, а ние да им се отблагодаряваме със скандали и борби кой да води бащина дружина. Накрая ще останем без дружина. Направих си равностметка на моите грешки, реших, че трябва да отстъпя и предложих изход. Нека двете тенденции в БСП да излъчат кандидати, да имаме програми и да се явим пред всички членове на партията на състезание. Да бъде избран по-добрият, другите да приемат резултата и да работим заедно за общия ни успех. Това щеше да бъде почетно, демократично, модерно, по европейски и в стила на ПЕС. В Европа през последните десетилетия, леви партии прибягват до пряк избор, за да разрешат проблемите със самозатварянето на елитите и откъсването от хората. Португалските социалисти преодоляха фракционните си борби с въвеждане на пряк избор на лидер. Те направиха тежка реформа, в която ярък принос има днешният Генерален секретар на ООН Антонио Гутереш. Испанската социалистическа работническа партия промени имиджа си на полуфеодална мрежа, след като преди пет години стартира

пряк избор на лидер. Важна последица от това е възходът на Недро Санчес и навлизането на ново поколение в политиката. Разговаряла съм с него, разказвал ми е за тежките спорове за действителния размер на членската маса, за кампанията, за начина на гласуване и за пътя, по който са решили тези спорни въпроси. Във Великобритания лейбъристите издигат лидера си с пряк избор, в който гласуват даже и привърженици. Френската социалистическа партия прави пряк вот за лидерите също. Списъкът може да се добави с Италия, Дания, Холандия. Така стоят нещата в прогресивна Европа. Как стоят у нас? С желанието си да бъдем като тях, вместо модерност, европейски облик и пряка демокрация, отворих кутията на Пандора. НС блокира процедурата за пряк избор. Всички порочи на политическата класа на прехода, на задкулисието, на бизнес интересите, на подмяната, натиска и парите, срещу които се борим три години, мощно нахлуха в БСП за три седмици, откъдето заявих, че съм готова да се оттегля и да пристъпим към пряк избор на председател. И в най-лошите си прогнози не съм допускала, че с това решение мога да отприщя такъв бент. Какво се случи:

1. Започна личното ми очерняне, моето и на семейството ми, с много лъжи. Запаших мълчание. Не казах една лоша дума за никого, защото така сте ме учили. Оставям с огорчение и с благодарност, че близките ми издържаха, не се огънаха и ме подкрепят.

2. Усили се натискът да се върнем в изходна позиция преди три години.

3. Пусна се машината за манипулации и за фалшиви новини. За да ви настроят срещу ръководството, ви излъгах, че който е бил кмет два мандата, няма да може да се кандидатира отново. Излъгах ви, че ще има пълен цикъл отчети и избори предсрочно и сегашните общински председатели няма да се кандидатираме отново. Стигна се до нивото да ви лъжат, че са откраднали парите от партийната субсидия (впрочем по-неже допускаме, че някой от вас може да е повярвал на това, в секретариата на конгреса са внесени документи за всеки изхарчен лев. Който желае, може да се запознае.)

4. Различни политически и икономически лобита задвижиха интересите си за

преземаме отговорност. На тези социалисти, които в последните дни изпращате мнения, писма за подкрепа и декларации да си оттегля оставката, благодаря. Благодаря и на симпатизанти и безпартийници. Някои другари казват, че вашето мнение е изкуствено, че е организирано, че е платено. Не им обръщайте внимание, това са хора, в чиито мисли всичко е пари. Знаем, че сте истински, с мнозина от вас сме били редом в наводнените села във Видинско, на протестите на тоютонпроизводителите в Гощеделчевско, в защита на животните в Странджа. Знаем и че сте притеснени и милеете за партията.

Бъдете спокойни, ще се справим заедно и обединени с тази криза. Уважаеми делегати, чух че и върху вас е упражняван натиск да гласувате срещу мен. Някои от вас ми го споделиха, че който е бил кмет два мандата, няма да може да се кандидатира отново. Излъгах ви, че ще има пълен цикъл отчети и избори предсрочно и сегашните общински председатели няма да се кандидатираме отново. Стигна се до нивото да ви лъжат, че са откраднали парите от партийната субсидия (впрочем по-неже допускаме, че някой от вас може да е повярвал на това, в секретариата на конгреса са внесени документи за всеки изхарчен лев. Който желае, може да се запознае.)

4. Различни политически и икономически лобита задвижиха интересите си за

преземаме отговорност. На тези социалисти, които в последните дни изпращате мнения, писма за подкрепа и декларации да си оттегля оставката, благодаря. Благодаря и на симпатизанти и безпартийници. Някои другари казват, че вашето мнение е изкуствено, че е организирано, че е платено. Не им обръщайте внимание, това са хора, в чиито мисли всичко е пари. Знаем, че сте истински, с мнозина от вас сме били редом в наводнените села във Видинско, на протестите на тоютонпроизводителите в Гощеделчевско, в защита на животните в Странджа. Знаем и че сте притеснени и милеете за партията.

Бъдете спокойни, ще се справим заедно и обединени с тази криза. Уважаеми делегати, чух че и върху вас е упражняван натиск да гласувате срещу мен. Някои от вас ми го споделиха, че който е бил кмет два мандата, няма да може да се кандидатира отново. Излъгах ви, че ще има пълен цикъл отчети и избори предсрочно и сегашните общински председатели няма да се кандидатираме отново. Стигна се до нивото да ви лъжат, че са откраднали парите от партийната субсидия (впрочем по-неже допускаме, че някой от вас може да е повярвал на това, в секретариата на конгреса са внесени документи за всеки изхарчен лев. Който желае, може да се запознае.)

4. Различни политически и икономически лобита задвижиха интересите си за

преземаме отговорност. На тези социалисти, които в последните дни изпращате мнения, писма за подкрепа и декларации да си оттегля оставката, благодаря. Благодаря и на симпатизанти и безпартийници. Някои другари казват, че вашето мнение е изкуствено, че е организирано, че е платено. Не им обръщайте внимание, това са хора, в чиито мисли всичко е пари. Знаем, че сте истински, с мнозина от вас сме били редом в наводнените села във Видинско, на протестите на тоютонпроизводителите в Гощеделчевско, в защита на животните в Странджа. Знаем и че сте притеснени и милеете за партията.

Бъдете спокойни, ще се справим заедно и обединени с тази криза. Уважаеми делегати, чух че и върху вас е упражняван натиск да гласувате срещу мен. Някои от вас ми го споделиха, че който е бил кмет два мандата, няма да може да се кандидатира отново. Излъгах ви, че ще има пълен цикъл отчети и избори предсрочно и сегашните общински председатели няма да се кандидатираме отново. Стигна се до нивото да ви лъжат, че са откраднали парите от партийната субсидия (впрочем по-неже допускаме, че някой от вас може да е повярвал на това, в секретариата на конгреса са внесени документи за всеки изхарчен лев. Който желае, може да се запознае.)

4. Различни политически и икономически лобита задвижиха интересите си за

преземаме отговорност. На тези социалисти, които в последните дни изпращате мнения, писма за подкрепа и декларации да си оттегля оставката, благодаря. Благодаря и на симпатизанти и безпартийници. Някои другари казват, че вашето мнение е изкуствено, че е организирано, че е платено. Не им обръщайте внимание, това са хора, в чиито мисли всичко е пари. Знаем, че сте истински, с мнозина от вас сме били редом в наводнените села във Видинско, на протестите на тоютонпроизводителите в Гощеделчевско, в защита на животните в Странджа. Знаем и че сте притеснени и милеете за партията.

Бъдете спокойни, ще се справим заедно и обединени с тази криза. Уважаеми делегати, чух че и върху вас е упражняван натиск да гласувате срещу мен. Някои от вас ми го споделиха, че който е бил кмет два мандата, няма да може да се кандидатира отново. Излъгах ви, че ще има пълен цикъл отчети и избори предсрочно и сегашните общински председатели няма да се кандидатираме отново. Стигна се до нивото да ви лъжат, че са откраднали парите от партийната субсидия (впрочем по-неже допускаме, че някой от вас може да е повярвал на това, в секретариата на конгреса са внесени документи за всеки изхарчен лев. Който желае, може да се запознае.)

НЕ Е СТОКА. БСП Е КАУЗА.

овладяване на БСП и поставяне начело на друг председател. На тези бизнесмени, които откъсват БСП от партията, искам да кажа оттук, от тази зала, защото аз не ходя в кабинетите им: Наиграхте се. Затворете си портфейлите. БСП не се продава. БСП не е стока. БСП е кауза. Ако можете да купите десет, двадесет, тридесет търговци в храма, то зад каузата стоим хиляди, които не се търгуваме. По-скоро търговците ще напуснат храма, отколкото да го

преземаме отговорност.

На тези социалисти, които в последните дни изпращате мнения, писма за подкрепа и декларации да си оттегля оставката, благодаря. Благодаря и на симпатизанти и безпартийници. Някои другари казват, че вашето мнение е изкуствено, че е организирано, че е платено. Не им обръщайте внимание, това са хора, в чиито мисли всичко е пари. Знаем, че сте истински, с мнозина от вас сме били редом в наводнените села във Видинско, на протестите на тоютонпроизводителите в Гощеделчевско, в защита на животните в Странджа. Знаем и че сте притеснени и милеете за партията.

Бъдете спокойни, ще се справим заедно и обединени с тази криза. Уважаеми делегати, чух че и върху вас е упражняван натиск да гласувате срещу мен. Някои от вас ми го споделиха, че който е бил кмет два мандата, няма да може да се кандидатира отново. Излъгах ви, че ще има пълен цикъл отчети и избори предсрочно и сегашните общински председатели няма да се кандидатираме отново. Стигна се до нивото да ви лъжат, че са откраднали парите от партийната субсидия (впрочем по-неже допускаме, че някой от вас може да е повярвал на това, в секретариата на конгреса са внесени документи за всеки изхарчен лев. Който желае, може да се запознае.)

4. Различни политически и икономически лобита задвижиха интересите си за

преземаме отговорност. На тези социалисти, които в последните дни изпращате мнения, писма за подкрепа и декларации да си оттегля оставката, благодаря. Благодаря и на симпатизанти и безпартийници. Някои другари казват, че вашето мнение е изкуствено, че е организирано, че е платено. Не им обръщайте внимание, това са хора, в чиито мисли всичко е пари. Знаем, че сте истински, с мнозина от вас сме били редом в наводнените села във Видинско, на протестите на тоютонпроизводителите в Гощеделчевско, в защита на животните в Странджа. Знаем и че сте притеснени и милеете за партията.

Бъдете спокойни, ще се справим заедно и обединени с тази криза. Уважаеми делегати, чух че и върху вас е упражняван натиск да гласувате срещу мен. Някои от вас ми го споделиха, че който е бил кмет два мандата, няма да може да се кандидатира отново. Излъгах ви, че ще има пълен цикъл отчети и избори предсрочно и сегашните общински председатели няма да се кандидатираме отново. Стигна се до нивото да ви лъжат, че са откраднали парите от партийната субсидия (впрочем по-неже допускаме, че някой от вас може да е повярвал на това, в секретариата на конгреса са внесени документи за всеки изхарчен лев. Който желае, може да се запознае.)

4. Различни политически и икономически лобита задвижиха интересите си за

преземаме отговорност. На тези социалисти, които в последните дни изпращате мнения, писма за подкрепа и декларации да си оттегля оставката, благодаря. Благодаря и на симпатизанти и безпартийници. Някои другари казват, че вашето мнение е изкуствено, че е организирано, че е платено. Не им обръщайте внимание, това са хора, в чиито мисли всичко е пари. Знаем, че сте истински, с мнозина от вас сме били редом в наводнените села във Видинско, на протестите на тоютонпроизводителите в Гощеделчевско, в защита на животните в Странджа. Знаем и че сте притеснени и милеете за партията.

Бъдете спокойни, ще се справим заедно и обединени с тази криза. Уважаеми делегати, чух че и върху вас е упражняван натиск да гласувате срещу мен. Някои от вас ми го споделиха, че който е бил кмет два мандата, няма да може да се кандидатира отново. Излъгах ви, че ще има пълен цикъл отчети и избори предсрочно и сегашните общински председатели няма да се кандидатираме отново. Стигна се до нивото да ви лъжат, че са откраднали парите от партийната субсидия (впрочем по-неже допускаме, че някой от вас може да е повярвал на това, в секретариата на конгреса са внесени документи за всеки изхарчен лев. Който желае, може да се запознае.)

дерска, авторитарна партия и подменяме колективното начало, както и че променяме идеологическата си идентичност. Ето това са сериозни въпроси и няма как да ги подмина, без да изразя личното си мнение. Внушението за еднолична власт не почива на никакви факти, то е подмяна на истината. Слава Богу нашият устав е направен така, че председателят, който и да е той, има само едно право - да предлага Изпълнително бюро. Всички други кадрови и политиче-

ски решения се взимат в колективните органи на партията с мнозинство. Такова е например решението за напускане на парламента от парламентарната група, взето от НС или решението „победа на европейските избори, за да има предсрочни парламентарни“, взето от този Конгрес. Веднъж в НС попитах, като ме обвинявате, че вземам еднолични решения, дайте ми поне един пример за такова. Другарите се чудеха, чунаха и казаха: Ти подкрепи този Кювешки без разрешение от НС. Тук мога само да кажа, че Кювешки е жена и да замълча. Но и мълчаливо да се запитам защо ли тези другари са против госпожа Кювешки да стане главен европейски прокурор.

Аз имам много трески за дялане. Стилът ми е силов, както каза някой, не познавам задна скорост, като кажа нещо, го правя докрай. Липсва ми гъвкавост и изглеждат, че това не е добро качество за политик. Но никога и по никакъв повод не съм пренебрегвала колективните органи и колективното начало в партията. Другото внушение е, че сменяме идеологията. Попитах веднъж другарите откъде идва това обвинение, след като в действителност си нито за миг не сме отстъпвали от програмата на партията, получих отговор - отхвърлянето на Истанбулската конвенция е отстъпление от лявата идеология. Обвиняват ни, че сме

преземаме отговорност. На тези социалисти, които в последните дни изпращате мнения, писма за подкрепа и декларации да си оттегля оставката, благодаря. Благодаря и на симпатизанти и безпартийници. Някои другари казват, че вашето мнение е изкуствено, че е организирано, че е платено. Не им обръщайте внимание, това са хора, в чиито мисли всичко е пари. Знаем, че сте истински, с мнозина от вас сме били редом в наводнените села във Видинско, на протестите на тоютонпроизводителите в Гощеделчевско, в защита на животните в Странджа. Знаем и че сте притеснени и милеете за партията.

4. Различни политически и икономически лобита задвижиха интересите си за

преземаме отговорност. На тези социалисти, които в последните дни изпращате мнения, писма за подкрепа и декларации да си оттегля оставката, благодаря. Благодаря и на симпатизанти и безпартийници. Някои другари казват, че вашето мнение е изкуствено, че е организирано, че е платено. Не им обръщайте внимание, това са хора, в чиито мисли всичко е пари. Знаем, че сте истински, с мнозина от вас сме били редом в наводнените села във Видинско, на протестите на тоютонпроизводителите в Гощеделчевско, в защита на животните в Странджа. Знаем и че сте притеснени и милеете за партията.

Бъдете спокойни, ще се справим заедно и обединени с тази криза. Уважаеми делегати, чух че и върху вас е упражняван натиск да гласувате срещу мен. Някои от вас ми го споделиха, че който е бил кмет два мандата, няма да може да се кандидатира отново. Излъгах ви, че ще има пълен цикъл отчети и избори предсрочно и сегашните общински председатели няма да се кандидатираме отново. Стигна се до нивото да ви лъжат, че са откраднали парите от партийната субсидия (впрочем по-неже допускаме, че някой от вас може да е повярвал на това, в секретариата на конгреса са внесени документи за всеки изхарчен лев. Който желае, може да се запознае.)

във война с ПЕС и не сме европейска партия. Когато чух това в съзнанието ми изплува една среща. Имахме изпратена мисия от ПЕС за разговор, може ли БСП да отстъпи за Истанбулската конвенция. Един член на делегацията ми каза: Ние сме прогресивни партии. Ние не можем да вървим след мнението на хората. Това е популизъм. Ние трябва да ги водим. Членовете на БСП и българите явно не разбират прогресивните тенденции, те не са огромите-

ни. Нашата роля е да им обясняваме, а не да ги следваме. Пред 25 души свидетели, част от които са тук в залата, заявих: Уважаема госпожо, вие сте дошли в моята родина, седнете в моя кабинет и ми обяснявайте, че моята партия и моят народ е неграмотен, защото не разбира джандъри идеологията. Или си оттеглете думите, или срещата току-що приключи. Ако с това поведение, изпълнявайки и решение на НС, съм променила идеологията на партията, от лява и прогресивна към популистка и консервативна, искам да го чуя от вас, партията, а не от вършини коментатори.

Второто голямо предизвикателство, пред което сме изправени, са местните избори. Местната власт е най-важната. Не само защото е фундамент за централната, а и защото е най-близко до всекидневните проблеми на хората и има реални възможности да ги решава. С криза на върха в партията, успехът ни по места е под въпрос. С юридически блокаж и спор, кой е председател, кой е временно изпълняващ, по кой устав и процедура се избира той, рискуваме да блокираме партията, това ще доведе до политическа слабост, отлив на подкрепа и не дай Боже до невъзможност за участие в месните избори. На европейските сме първа политическа сила в над 60 общини, в областни градове, в

преземаме отговорност. На тези социалисти, които в последните дни изпращате мнения, писма за подкрепа и декларации да си оттегля оставката, благодаря. Благодаря и на симпатизанти и безпартийници. Някои другари казват, че вашето мнение е изкуствено, че е организирано, че е платено. Не им обръщайте внимание, това са хора, в чиито мисли всичко е пари. Знаем, че сте истински, с мнозина от вас сме били редом в наводнените села във Видинско, на протестите на тоютонпроизводителите в Гощеделчевско, в защита на животните в Странджа. Знаем и че сте притеснени и милеете за партията.

4. Различни политически и икономически лобита задвижиха интересите си за

преземаме отговорност. На тези социалисти, които в последните дни изпращате мнения, писма за подкрепа и декларации да си оттегля оставката, благодаря. Благодаря и на симпатизанти и безпартийници. Някои другари казват, че вашето мнение е изкуствено, че е организирано, че е платено. Не им обръщайте внимание, това са хора, в чиито мисли всичко е пари. Знаем, че сте истински, с мнозина от вас сме били редом в наводнените села във Видинско, на протестите на тоютонпроизводителите в Гощеделчевско, в защита на животните в Странджа. Знаем и че сте притеснени и милеете за партията.

Бъдете спокойни, ще се справим заедно и обединени с тази криза. Уважаеми делегати, чух че и върху вас е упражняван натиск да гласувате срещу мен. Някои от вас ми го споделиха, че който е бил кмет два мандата, няма да може да се кандидатира отново. Излъгах ви, че ще има пълен цикъл отчети и избори предсрочно и сегашните общински председатели няма да се кандидатираме отново. Стигна се до нивото да ви лъжат, че са откраднали парите от партийната субсидия (впрочем по-неже допускаме, че някой от вас може да е повярвал на това, в секретариата на конгреса са внесени документи за всеки изхарчен лев. Който желае, може да се запознае.)

няколко района в София. Имам потенциал и не бива да го рискуваме. А рисковете са на лице, както виждате битката на лобитата за наследството след мен започна. Още конгресът не се е произнесъл, другари се самоиздигат за председател, други без да са издигнати, се считат за такива, като забравят, че само преди две седмици, на европейските избори, получиха 1400 преференции от близо 400 000 гласували за БСП. Трети ме пратиха в миналото и даже приживе ми

отредиха място в историята. Другари, които тези дни се събирахте по ресторанти, кафенета, бизнес офиси и се стоваряте и карахте как да разделите наследството след Корнелия Нинова, да ви кажа - още не съм умряла и наследството не е открито.

Чакайте, не бързайте, ще имате възможност, но не сега и не веднага. Днес трябваше да внеса официално, уставно, юридически и писмено до Конгреса желание за предсрочно прекратяване на правомощията ми, както и да потвърдя политическата си декларация за оставка. Не го правя. Не внасям предконгресна своята оставка, знам какво ще последва, знам какво ще ми коства. Имах избор между два варианта. Първият - оставка на всяка цена, на инак запазване на личното ми достойнство и егото и юридически хаос, политически срив пред местни избори, връщане на изходни позиции отпреди три години, търговия на БСП, превземането ѝ от интереси, чужди на членовете и идеите ѝ, убийство на опозицията и диктатура в България. Втори - поемам имиджови щети

правя промяната в БСП и нямаше да има вътрешна опозиция. Ако това беше вярно, щях да се стоваря с едрия бизнес и някой от тях нямаше да наддават днес за главата ми. Не поставям поста на първо място, но не мога да гледам безучастно как вярата, трудът, усилията на стотици хиляди хора за последните три години изтича в канала за последните три дни.

Пред избора егото ми или бъдещето на тези хора и БСП, избирам второто. Предлагам точка две "констатиране на оставка" да отпадне, поради липса на такава, обръщам се към вас, делегатите на конгреса - не приемайте точка промяна в устава, не правете моята грешка, не отваряйте кутията на Пандора, не отваряйте вратата на лобистки интереси. Нека оставим членовете на БСП да избират пряко председателя си. Нека бъдем модерна европейска партия.

Моля, приемерте точка 3 - да стартира процедура на пряк избор за председател, не сега заради предстоящите местни избори, а след тях, по време на пълния цикъл отчети и избори в партията.

Скъпи социалисти, отърсете се от стреса, стягайте редиците за местните избори. Три години вие работихте за нас, да бъдем депутати и евродепутати, време е ние да поработим за вас, вие да бъдете кметове и общински съветници - не престо, за да имаме постове, а за да имаме дестове, заедно да променим България. На добър час!

Скъпи социалисти, отърсете се от стреса, стягайте редиците за местните избори. Три години вие работихте за нас, да бъдем депутати и евродепутати, време е ние да поработим за вас, вие да бъдете кметове и общински съветници - не престо, за да имаме постове, а за да имаме дестове, заедно да променим България. На добър час!

Петър Голитски е роден на 4 август 1976 г. в град Троян. Завършил е езикова гимназия в Ловеч през 1995 г.

През 2000 г. завършва арменска филология в Софийския университет "Св. Климент Охридски". През април 2005 г. защитава докторска дисертация на тема *Ономастични и лексикални аспекти на арменското етническо присъствие*

в българските земи през средновековието. Води учебни занятия като главен асистент в секция "Арменска филология" в катедра "Класически Изток" в Софийския университет "Св. Климент Охридски". научните му интереси са в областта на историята и митологията на дунавските и волжките българи преди приемането на християнството, респективно на исляма, както и в областта на историята и културата на народите от района на Кавказ и Средна Азия.

Автор е на книгите *Зиези, от които са българите*, *Предхристиянска религия и митология и Българите в Кавказ и Армения (II-X век)* и *Българи и Арменци заедно през вековете*.

Автор е на публикации в сборници и периодични издания.

И НЕЙНИТЕ ЛОВНИ ПОЛЕТА

От Константинопол до Ню Йорк и Пекин

Вторият е пренасочването към Антверпен на португалските товари с черен пипер от Индия и на вноса на захар. Третият е миграцията на значителен брой евреи, прогонени от Испания и Португалия, които заедно с големи капитали прехвърлят във Фландрия и Холандия и отдавна изградената си международна търговска мрежа, стигаща до Леванта и Индия. Последният, но не на последно място фактор, е текстилната промишленост, базирана на вносната английска вълна, обработвана и боядисвана и след това реекспортирана под формата на платове. Съчетанието на тези четири ключови фактора довежда до непрестанния икономически възход на зоната Антверпен-Амстердам през целия XVI век.

Втората половина на столетието бележи упадък на Антверпен. Банкрутът на Испания през 1557 г. нанася жесток удар на генуезките банкери, които били вложили огромни суми в испански земи и това се отразява на достъпните на сребро от Америка. Когато през 1568 г. избухва войната за независимост на Холандия от Испания, известна още като Осемдесетгодишната война (1568–1648 г.), търговията на Антверпен с Испания е прекъсната. Още по-силен удар на града е нанесен през 1576 г. когато испанските войски го разграбват варварски. През 1585 г. Антверпен е отново плякосан и голям брой от най-състоятелните му граждани бягат към Амстердам, занаятчийски капитали, контакти и умения, които спомагат той да измести Антверпен като търговски и финансов център, така както към 1500 г. Антверпен бил изместил Брюгел след затлачването с наноси на плавателния му канал.

Продължилата десетилетия война за независимост от Испания вместо да омаломощи северните Обединени провинции (Холандия) изиграва ролята на трамплин за бурно търговско, финансово и икономическо развитие.

През 1598 г. е основана Морската застрахователна камара, през 1602 г. – Амстердамската фондова борса, а през 1609 г. – Амстердамската банка (Wisselbank), предшественик на модерните централни банки и създадена по образец на отворилата през 1587 г. врати държавна банка на Венеция Banco della Piazza di

Rialto. Между 1537 и 1547 г. обемът на превозите, осъществени с холандски кораби, нараства 10 пъти, а към 1550 г. холандският търговски флот е най-големият в Европа и оперира между Балтийско море и Леванта. През 1588 г. броят на холандските търговски кораби достига 2000, а последното десетилетие на века е ознаменувано от началото на масирана холандска търговска и колониална експанзия по целия свят: през 1600 г. холандците стигат до Япония, през 1605 г. е основана първата холандска колония в Индонезия, а година по-късно е поставено началото на холандската търговия с роби. През 1619 г. е основана Батавия, столицата на холандска Източна Индия (Индонезия), а пет години по-късно се ражда Нови Амстердам, бъдещия Ню Йорк. Към 1634 г. холандците слагат (временно) ръка на голяма част от португалските владения в Бразилия. През 1641 г. завземат Малака и заварят пътищата към Индийския океан от изток, а в 1652 г. полагат основите на бъдещия Кейптаун на южния край на Африка, затваряйки океана от запад и превръщайки го едва ли не в холандско езеро.

Но огромната холандска търговска и икономическа експанзия личи най-добре от знаково събитие като създаването на Холандската източноиндийска компания (Vereenigde Oost-Indische Compagnie, съкратено VOC) през 1602 г. Компанията получава харта от холандската държава, осигуряваща ѝ монопол върху търговията източно от нос Добра Надежда. Към 1669 г. VOC е най-богатата и могъща частна компания, съществувала до ден днешен на планетата със стойност от около 7400 милиарда днешни долара, 10 пъти повече от тази на шампиона Apple. Компанията разполага със 150 търговски кораба, 40 военни кораба, частна армия от 10 000 войници, 50 000 служители и плаща на своите акционери годишен дивидент от 40%. Има право да сече собствени монети и да сключва международни договори.

Еволюцията и мащабите на VOC са брилянтен пример за това, че към средата на XVII век ядрото на глобалния капитал, заграбено първоначално през 1204 г. от Константинопол и многократно

ЗЛАТНАТА ЗМИЯ НА ГЛОБАЛНИЯ КАПИТАЛ

умножено в Италия, се е преместило на север в Холандия, където същото ядро, подобно змия, отново свлякло отеснялата си и пречеша на растежа му кожа. Ако през XIII–XV век Венеция и Генуа са били в състояние да ръководят, обслужват и експлоатират машините на средиземноморската икономика, явяваща се де факто световна за западния свят, от втората половина на XVI век за Европа световната икономика вече не е Средиземно море, а откритите морски пространства от Северна Америка и Бразилия до Леванта, Източна Африка, Индия, Индонезия и Япония. Контролът и търговската експлоатация на тези пространства вече не били по силите на италианските републики не само заради местоположението им в затвореното Средиземно море и заради старите галерни модели кораби, непригодни за океанско плаване. Генуа вече била преминала във фазата на банкеро-рентиерска икономика и нейните граждани нямали нито волята, нито мотивацията да браздят океаните в търсене на пазари и стоки. По същото време пък Венеция била изправена пред външнополитически проблеми, които не само я задушавали търговски, но и застрашавали самото ѝ съществуване. Вместо средиземноморската Венеция европейското търговско първенство било спечелено от Северната Венеция – Амстердам, където изникнало новото плутократично общество на Европа.

God Save the King

През XVII век Холандия е на върха на хранителната пирамида на европейската икономика и финаниси. Но още към 60-те години на столетието започва да става ясно, че мощта на Северната Венеция е разхвърляна прекалено тънко по земното кълбо подобно на малко късче масло, намазано върху много голяма филия. Скоро започват и неприятности.

Войните с Англия лишават холандците от монопола им върху транспорта на английски стоки, който е поет от английски кораби. Между 1672 и 1678 г. г. агресивната Франция в съюз с Англия води яростна война против Холандия с цел да се освободи от задушавашата френските атлантическите пристанища прегръдка на холандските търговци и флот, сложили ръка на почти целия износ и транспорт на стоки от тях. Французите за малко не унищожават Холандия като държава така както през 1509 г.

за малко не унищожават духовната ѝ майка – Венеция. Ударите, които континенталната велика сила Франция нанася на морската и крайбрежната велика сила Холандия разкриват, че нейната империя притежава същите конструктивни дефекти, каквито имали предишните търговски империи от нейния тип. Подобно на по-ранните Венеция и Португалия Холандия имала прекалено малко население, за да може да контролира значителни територии.

Амстердам 1694г.

Подобно на тях и в холандския случай метрополията била силно уязвима от удари от страна на мощни континентални военни държави като Франция и Испания. Холандската колониална империя, както и венецианската и португалската, била точкова, тоест представлявала поредица от крайбрежни укрепени търговски пунктове, *factorij* при холандците, *feitoria* при португалците и *fundaco* при венецианците и генуезците. Липсата на демографски потенциал обаче пречела на холандците, както и на венецианските и португалските им предшественици, да настъпват в дълбочина и затова империята им били по същината си търговски, а не наистина колониални. Холандия имала и още един голям проблем, който я отличавал от Португалия и дори от Венеция. Това било тоталното печалбарство на икономическите ѝ класи в истински картагенски дух, което не признавало обществени и държавни интереси и нужди и което през 1694 г. изумило един френски съвременник, който от-

белязал, че в момент, когато Франция изпитвала остър недостиг на зърно и глад, търговците на връждуващата с нея Холандия вместо да наложат пълно ембарго, внасяли във Франция чрез подставени лица жито. Впрочем на същите картини се били наблюдавали испанците век по-рано по време на холандската война за независимост. Тази маниакална воля за пари, но липса на национално чувство и воля за могъщество, обривала рано или късно холандския колос на

за пореден път да се отърве от отеснялата си кожа, за да може да продължи да расте. Новата ракета-носител, едновременно подобна на Холандия в стремението към заобиколване, но и различна от нея, по-голяма и помотивирана, била Англия. Средствата в Англия имало 7 милиона, срещу интересувания се само от печалби холандски елит столетия английският, който имал едновременно нюх към търговско предприемачество, но и национална гордост и воля

за могъщество. Средствата в Англия имало 7 милиона, срещу интересувания се само от печалби холандски елит столетия английският, който имал едновременно нюх към търговско предприемачество, но и национална гордост и воля

Do God save the King

Ако за холандците епохата между XII и XVI век била време на кротко, еснафско и настървено трупане на богатство, за англичаните тя била белязана от кръстоносни походи, Ричард Лъвското сърце, победите над Франция по време на Стогодишната война, разгром на испанската Армада, все събития, свързани с кръв, героизъм и национална гордост, които изградили у народа на Мъгливия Албион чувството, че винаги има нещо повече и отвъд звъна на златото.

През ноември 1688 г. начело на флот от 500 кораба и 21 000 войника холандският щадхолдер Вилем Оранжски дебаркира на брега на разбунтувалата се срещу крал Джеймс II Англия. Джеймс, който опитва да възстанови католицизма в страната, бяга във Франция и начело на обединената англо-холандска държава застава протестантските монар-

си Вилем под името Уилям III и съпругата му кралица Мери II, племенника на английския крал Чарлз II. Този преврат, известен в английската история като Славната революция, и управлението на Уилям III (1689–1702 г.) и наследителя го Ана (1702–1714 г.) тераформират английската икономика и полагат основите на бъдещата Британска империя. Вратите на Англия, приела името Великобритания след унията с Шотландия от 1707 г., са широко отворени за глобалния капитал от Холандия, търсещ своята нова ракета-носител или по-скоро нов самолетноносач. През 1694 г. е създадена *Английската банка* (Bank of England) от група едри частни банкери и тази институция придобива ролята не само на централна банка, но и на главен кредитор на държавата. Финансирето, идващо от банката, се оказва впоследствие ключов фактор за създаването на Британската империя.

След 1689 г. финансовите потоци от Холандия се насочват към Британия и редом с еврейската колония в Лондон възниква и силна холандска колония. Самият Амстердам преживява същата еволюция, сполетяла два века по-рано Италия, или по-формулаторката на Бродел, „умножаването на банковите дейности в Амстердам представява мутация и израждане на капитала; варно, че неговата олигархия се затваря в себе си, оттегля се, както венецианската и генуезката, от активната търговия и се стреми да се превърне в общество от кредитори рентиери в търсене на всичко, което може да зарантава безметежни приливи.“

След 1740 г., когато ядрото на глобалния капитал се било окончателно прехвърлило на Британските острови, Холандия вече безвъзвратно се свлича в руслото на покойната банкерска икономика и моряците ѝ, доколкото били останали такива, вече нямали волята и желанието да кръстовават океаните в търсене на печалби и рискове. През 1758 г. една трета от капиталите на Английската банка и на английската Източноиндийска компания са в ръцете на холандски инвеститори. През 1762 г. холандци държат четвърт от английския държавен дълг, радвайки се на спокойни доходи и оставяйки на британците с желязо и кръв да създават своята световна империя.

Продължение

Истикването на генуезците от източната търговия ѝ насочва към Западно средиземноморие и Магреб. Едновременно с това в републиката се развива един процес, забелязан преди десетилетия от Фернан Бродел и доразвит като закономерен модел от починалия преди няколко години Джовани Ариги, професор по социология и политикономика в университета „Джон Хопкинс“. Според този модел когато една мощна икономика по една или друга причина се отказва или е принудена да се откаже от активна търговия и производство, натрупаните капитали се пренасочват в сферата на финансовите и банкови услуги и дейности, тоест търговско-индустриалната икономика се трансформира във финансово. Генуа първа тръгва по този път на развитие към началото на XV век, но моделът се повтаря с удивителна системност при по-късните „световно-икономика“ на Холандия, Великобритания и САЩ и дори в Япония и Франция на Третата република.

Поела веднъж по такъв път, истиканата от Изтока Генуа насочва капиталите си към Пиринейския полуостров, където се сблъсква с каталонците, опериращи на пазарите на Кастилия и Арагон. Каталонските финаниси са истикани от генуезките, които се установяват в ключови търговски центрове като Кордова, Севиля и Кадис и поемат контрола върху испанската търговия. През XVI век генуезците вече са банкери на Испанската монархия и по такъв начин, внедрявайки се в нейната икономика, изграждат симбиозни отношения, донякъ-

де наподобяващи тези на гостоприемник и вирус. От една страна заемат на генуезките банкери вливат системно свежа кръв в Испанската империя и ѝ позволяват през XVI век да провежда мащабна експанзионистична политика в Европа и отвъд океаните, а от друга страна военната и държавна мощ на Испания служат на генуезките капитали като защитна крепост и като инструмент за усвояване и завладяване на нови пазари. Ако през XV–XVI век венецианците установяват самостоятелно контрол върху среброто на Германия, по това време, използвайки обаче мощта на испанската държава, генуезците извършват същото по отношение на доставките на транссахарското злато и на доставките на сребро от американските колонии на Испания. В резултат Антверпен, по онова време испанска територия заедно с цяла днешна Белгия и Холандия, възниква алтернативен пазар на сребро, внасяно с генуезко посредничество от Америка. А когато Португалия и нейната колониална империя е присъединена към Испания през 1580 г., португалският внос на стоки от Индия и Източна Африка се премества в Севиля, чието пристанище от век било под генуезки контрол. Всички тези процеси довеждат до изграждането на истински генуезки финансов империализъм, доминирал Европа в през XVI век. Пак по същото време, около 1560 г., генуезкият капитал се оттегля бързо от финансирането на търговията и се ориентира единствено към едромасшабни финансови операции.

Капиталът тръгва на север

През XVI век в Североза-

падна Европа възниква ново съсредоточие на капиталова мощ – град Антверпен, който към средата на същото столетие вече е най-големият пристанище на Стария континент. Богатството и търговската ориентираност на Фландрия и Холандия не възникват на голо поле, а са плод на вековно развитие и на благоприятно географско разположение. Още през VIII–IX век земите на бъдещите Фландрия и Холандия са базата на операциите на фризийските търговци в Северно и Балтийско море. Пак през Средновековието Антверпен, Брюгел и Амстердам са терминалът на търговията с ориенталски стоки от Леванта през Италия и Рейнските земи в посока Англия и обратно. През XIV–XVI век Холандия и Фландрия са крайната южна точка, до която стигат корабите на Ханзата, господстващи в балтийската търговия. Едновременно с това Холандия и Фландрия са крайната северна точка, до която стигат италианските търговски кораби и по този начин зоната на Антверпен-Амстердам играела роля на разтоварителница и склад на средиземноморските стоки в посока север и на северните и балтийските стоки в посока юг.

Русия и България по време на Първата световна война 1914-1918 г. от двете страни на барикадата

и изправени пред съда Сред задържаните са някои от видните дейци на БЗНС като д-р Райко Даскалов и др., които се хвърлили с различен срок присъди в затвора.

След ликвидирането на Деклозиеровата афера, Антантата не престава да търси други пътища за привлича-

Австро-Унгария и Германия.

Битката за привличане на България във военния конфликт продължи с неотслабваща сила и през следващите месеци, тъй като огромната част от българското общество се обявява против предоставения от Австро-Унгария и Германия заем. То продължаваше да настоява

Развързката на събитията настъпва през август 1915 г., България от една страна и Австро-Унгария и Германия – от друга подписват конкретни военни конвенции и договори. През втората половина на септември последва обявяването на обща мобилизация на въоръжените сили на България,

Извършеният през юни 1914 г. в Сараево атентат срещу Австро-Унгария престолонаследник Франц – Фердинанд предизвиква Двойната монархия да обяви война на Сърбия, тъй като империята смята, че извършителите на акта са лица, действали под диктовката на управляващите в Белград. Имайки самочувствието на велика сила Дунавската империя твърдо вярва че от военна гледна точка малката сръбска държава няма да представлява никакъв проблем за нея. С очаквания й разгром управляващите във Виена се надяваха да укрепят още повече своето влияние на Балканския полуостров след извършената анексия на Босна и Херцеговина (1908 г.) и удара срещу Русия в същия регион, нанесен й с ликвидирането на Балканския съюз след злополучната за нея Междусъюзническа война от 1913 г.

ЕДНА ПЕЧАЛНА СТРАНИЦА

Събитията обаче които последват след започналия военен конфликт съвсем не се развиват според предвиденията на австро-унгарската дипломация. Защото след извършеното въоръжено нападение над Сърбия, в защитата на последната се намесва незабавно Русия. Това презизиква намесата на Германия като съюзник на Двойната монархия. Като съюзници на Русия по линия на Антантата, на страната й застават Франция и Великобритания. Така само за броени дни войната от локален военен конфликт между две съседни държави се превръща в Европейска.

В София внимателно наблюдават последвалите събития. Тогаващото правителство, възглавено от д-р Васил Радославов, побързва да обяви, че то ще остане неутрално. Поради причината, че страната не била излекувала още раните си, нанесени й с поражението й в Междусъюзническата война от 1913 г.

Това което най-много изненадва българската обществено е, че България, която след Междусъюзническата война е оставена на произвола на съдбата, извъндъж привлича вниманието и на двете вовюващи групировки. Коя бе причината за това?

Преди всичко непосредственото й съседство със Сърбия. След като австро-унгарския демарш срещу западната ни съседка получава неочакван отпор от сръбска войска и имаше реална възможност Двойната монархия дори да бъде победена, интересът към България особено от страна на Дунавската монархия и Германия става още по-голям.

Въпреки прокламираният в първите дни на войната неутралитет от българска страна, управляващите в София възприемат благосклонно отношение към Австро-Унгария и Германия.. Това проличава в даденото им съгласие за пропускане през територията на страната ни австро-унгарско и германско въоръжение за Османската империя.

Към привличане на България предприемат незабавни действия и държавите от Антантата (Тройното съглашение). Чрез така наречената Деклозиерова афера от отфренска страна у предприет опит за изкупуване на земеделската продукция на България. Поради взетите незабавни контрамерки от радослависткото правителство този опит е провален. Самият Деклозиер е арестуван и прогонен във от пределите на страната. Българските участници в аферата са заловени

не на България на своя страна. От страна на Тройния съюз също не стоят със скръстени ръце. Правителството на д-р В. Радославов почти ежедневно е ухажвано от дипломатическите представители на двете вовюващи групировки. Правят се различни примамливи предложения на България. От страна на Съгласието се обещава да й бъдат предоставени всички територии на запад от линията Мидия-Енос които бяха предвидени в Лондонския мирен договор от 17 май 1913 г. Австро-Унгария и Германия обещаваха предоставянето на всички територии в Македония, за които България претендираше в своите договори със Сърбия и Гърция при дипломатическата подготовка на Балканската война.

Правителството на д-р В. Радославов обаче имаше крещяща нужда от външен заем, чрез който да укрепят фенансовото си положение разстроено от участието на страната в двете балкански войни. На тази нужда първо откликна Тройния съюз, който още през лятото на 1914 г. отпусна на България известния 500-милионен заем, чрез банката „Дисконто-Гезелшафт“. По този начин управляващите в София бяха здраво привързани към страната на

България да запази своя неутралитет, а ако това поради едни или други причини се окаже невъзможно, тогава да се премине на страната на Антантата. Главният аргумент за тази позиция бе, че на страната на Съгласието воюваше нашата Освободителка – Русия. Видни български военни дейци, сред които генерал Радко Димитриев, герой от Балканската война, напускат своите високи постове и преминават в състава на руската армия.

Съдбата на страната обаче е в ръцете на управляващото радославистко правителство, което в своите външнополитически действия се ръководеше от монарха. За последния нямаше никаква дилема за външнополитическата ориентация на България, която не можеше да бъде друга, освен към Австро-Унгария и Германия. Кобургът не е смутен ни най-малко от факта, че пролетта на 1915 г. последните са напуснати от своя съюзник Италия, която премина на страната на Антантата. Обстоятелството, че през есента на 1914 г. на страната на Тройния съюз застава Османската империя, не променя в положителен аспект особено много съотношението на силите, тъй като в подкрепа на Антантата се обявяват голям брой други държави.

Милен Куманов

ВЕЛИКАТА АННА АХМАТОВА

От стр. 12

Анна с майка си, с баба си е живяла в Евпатория, в Херсон, после в Киев, където завършва гимназия, следва юридически факултет, учи в педагогическия институт в Петербург... Животът, обаче, е „Крим и Царско село“.

Вече утвърденият поет Николай Степанович Гумилов пет пъти й се изповядва в любов, три пъти посяга на живота си, тя прави опит да се обеси... Все пак през 1910 година се женят. Гумилов не харесва стиховете, били много плачевни, съветва я да се захване с нещо друго, с танци например, нали е толкова гъвкава, с пеия допирала тила си. Била и голяма плувкиня, моряците в Крим викали „русалка ли си, цука ли си“, гмуркала се и плувала в морето с часове. След сватбата живеят месеци в Париж, по-късно и в Италия, Гумилов е страстен пътешественик и изследовател, сега половин година е в Африка. Когато се връща я пита: „Ти в това време пишеш ли стихотворения?“ Прочита ги и възкликва: „Ти си поет!“

Това са стихотворенията, които скоро ще съставят първата стихосбирка „Вечер“, срещната много ласково и от читателите, и от критиката, донесла на младата поетеса внезапна слава. След време Борис Айхенбаум ще каже: „Отначало ние недоумявахме, удивлявахме се, възторгахме се, спорехме и най-накрая взехме да се гордеем с нея.“ Близкият приятел Осип Манделщам по-късно е научил малкия син Лев Гумилов да казва: „Татко е поет, а мама е истеричка.“ Наша поетеса писа, че има „устни за обичане и глава за отсичане“, за Ахматова пък казват, че имала „ишия за гилотина“.

„Истеричката“ живее бурен, драматичен, щастлив и трагичен живот. Около 1917 година е посветила редица стихотворения на Борис Анреп – швед по мъжко, руснак по женско потекло. Под руски военен пагон е, тръгва за фронта. Тя му дава пръстена си, да го пази от куршумите. След примирението Анреп заминава за Лондон. Към този случай отнасят стихотворението „Мне голос был“. Той ли е „еласт“, който я кани да замине с него? Би било логично и естествено, но в това време в Лондон е и мъжът, те са познати с Анреп, срещат се, Гумилов пише на жена си, че

не е определено времето, когато ще се върне от Лондон и от Париж, и че тя би могла да дойде там, ако пожелае. Може би това е също „глас“ и зов да изостави Русия. Пък и заминаващата на запад Олга Судейкина настойчиво кани „тази Клеопатра от брега на Нева“ да тръгне с нея. И тя ли може да бъде „еласт“?

Бракът Ахматова – Гумилов е прекъснат. Втория си брак с изтоковеда Шилейко тя нарича „недоразумение и за двамата ни“.

Опитвах се да превеждам някои стихотворения на Ахматова, бях публикувал „Мне голос был“ и Красимира Близнакова ме попита защо съм го съкратил. Даде ми „пъния му перис“. А в изданието, от което го превеждах то беше от три строфи.

Направих редица справки: видях че освен първите две строфи в някои издания липсва пък четвъртата, в други я няма последната, ключовата. „Актуализирането“ е ставало навярно и от ръката на авторката и по замах

вета Багряна, Иван Николов, Кирил Кадийски. В пъния си вид стихотворението, което Блок речитира наизуст, би звучало така:

Когато немската закана чело навдеси над Нева, и звънна руската камбана „какво ли иде след това?“,

когато моят град трагичен от страх и ужаси обван, забравил своето величие се люшкеше като пиан –

мен зов зова ме с глас утешен: „Ела със мен, със мен върви и тази глупа, тази грешна Русия тук я остави!“

От кръв дланта ти ще отмия, ще гсая она черен креп и челото ти ще открия след всички хули срещу теб“...

Но равнодушно и спокойно закрих уши и го не чух, със тези думи недостойни не осквернила своя дух.

Съкращаваните първи две строфи отразяват време-

През 1924 година има два речитала в Москва, преминали с шумен успех. Връща се в Ленинград, на Невския проспект я среща поетесата Мариета Шагинян: – Каква важна особа сте станали, за Вас има постановление на ЦК! Последниците – „да не се арестува, но да не се публикува“.

Казахме, че живее бурен, драматичен, щастлив и трагичен живот. Само да разчленим това изречение – и ще видим какво сервира нейният двадесети век, когато рухват вековни устои на гигантската империя, когато тя ще прочете, че поезията е „безидейна и антинародна“, че отрицателните рецензии за нея стигнали четирицифрено число, че от хонорарите за такива рецензии Сергиевски си ушил кожух... Разстрелян е Гумилов, няма го вече Блок, обесил се е Есенин, упреква го Маяковски и след това вдига дуло към челото си...

Галопира календарът на дните. Разделила се е с Цветаева, дните на третия ж съпруг свършват в лагер, свършват и дните на Манделщам. Ахматова сяда да си пише автобиография. Ней я е чел само следователят, дошъл да арестува сина и да обискира нейния архив. Тя изгорила листите. А с какво страшно наследство расте младият Лев Гумилов: син на разстрелян враг на народа, на буржоазна поетеса. Лагер. Не може да учи. Лагер. Иска да отиде на фронта, отива, връща се с орден, пак лагер. Чак до 1956 година.

Пък според Чуковски стиховете на Ахматова са „не само песни, а и повести“, нея ще я рисува Модилиани и ще каже, че тя може да бъде в Леонардова рисунка, тя ще слага лявата ръкавица на дясната си ръка, пак ще е изключена от Съюза на писателите, ще обобщава съдбата си – „мъжът ми в земата, синът ми в тюрмата“ и едничката утеха ще бъде това, че „в тетражката се спуска стих/ подобно падаща звезда“. И в него ще има „градиозна графика“, луен среднощен пейзаж“, прелестна „непростая простота“.

От време на време Сталин е питал какво прави „монахинята“. Сега след смъртта му Италия присъжда висока юбилейна награда, Оксфордският университет я удостоверява с Доктор хонорис кауза

за литература, времето се отдръпва, за да види кардиограмата на творчеството : слава – немилост – слава. Дневнична симфония с драми, възслави, реквиами, светли руски рисунки и безпределно искрени изповеди.

Ако в 1940 година ръководителят на писателите Александър Фадеев бе взел честно перо да напише чрез Вишински до високата власт, че „При цялата несъвместимост на нейното дарование с нашите дни тя си остава най-голямата ни (по руски „самая великая“) поетеса от предреволюционното време“. Това може да ни накара да повторим старата фраза – папите се сменят, Микеланджело остава.

БЪЛГАРИЯ НАД ВСИЧКО!

ГЛАВЕН РЕДАКТОР Минчо МИНЧЕВ

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ: Проф. д-ик. н. Бончо АСЕНОВ акад. Васил ГЮЗЕЛЕВ Габриела МИХАЙЛОВА (редактор)

д-р инж. Марин БЕЛОВЕВ Проф. д-ин Нико СТЕФАНОВ акад. Николай ХАЙТОВ

ст.н.с. Румен ВОДЕНИЧАРОВ Проф. д-р инт. н. Тодор МИШЕВ Фотографи Борис Марков

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА: 1000 София ул. Пиротска №3 тел.: 02 985 23 07 тел./факс: 02 846-50-01

ИЗДАВА

„Втора Зора“ ЕООД

Печат „Нюзпринт“, София, ул. „Тинява“ 100 БАНКОВА СМЕТКА: Уникредит Булбанк

IBAN BG43UNCR70001519963494 BIC

UNCRBGSF

Примат се оригинали по стандарт 30 реда, 56 машинописни знака. Ръкописи не се рецензират и не се връщат.

Броят е приключен редакционно на 16.06. в 14 часа.

Хонорари се изплащат в сряда и четвъртък от 13 до 15 часа

ISSN 1310-8492

Значимата руска поетеса Анна Ахматова, както и А.С. Пушкин, е родена през юни. Сега се навършват 130 години от рождението ѝ. В България е превеждана от различни преводачи в разни времена. Няколко нови превода на нейни стихове предоставени на „Нова Зора“ от големия познавач на нейното творчество, поетът и преводачът Найден Вълков.

"ПОДОБНО ПАДАЩА ЗВЕЗДА"

УЕДИНЕНИЕ

Тъй много черни камъни по мен
се хвърлиха с проклетие и хула,
че изградиха ми в света студен
самите те висока светла кула.
Благодаря, строители! Така
зората преди всички ви аз виждам,
а залезът златист като с ръка
ще помете печалните ви грижи.

В прозореца ми няма кой да спре
дъха на мойто северно море,
от меката ми длан нетърпеливи
кълват пшеница гълъбите сиви,
а недописаното някой ден
ще го допише музата след мен.
1914г.

X X X

От месеци в зори и мрак
пред зиг и часовой -
ще станат седемнайсет как
зова те, сине мой.
Но всичко сбърка се навек,
че как да разбере
кой звяр е, кой човек
е в тъмната игра?

И чакаме. Цветя цъфтят,
дими кандило, вие път
без цел и без следа.
И гледа в моите очи,
и пръска гибелни лъчи
трепереща звезда.

1939г.

X X X

МОЛИТВА

На колене пред твоето име
днес се моля: хвърли ме в жар,
всичко скъпо и свято вземи ми,
заглуши моя песенен дар,
но в светата за теб литургия
и гласът ми дано проечи -
всеки облак над тъмна Русия
нека блесне под златни лъчи!
1915г.

Не бе му нужно друго там на него,
на моето сърце при този плен:
там колосът въздушен на Онегин
искреше като облак бял над мен
1962г.

ПРЕВОД

Найден Вълков

Автопортрет Пушкин - 1827-1830

Портрет от Алга Людвиговна Делла-Вос-Кардовская, 1914

ВЕЛИКАТА АННА АХМАТОВА

Найден Вълков

Знаменитата поетеса съм виждал отблизо само веднъж – на 17 май 1962 година. На път за Беларус бях останал за няколко дни в Москва. Божидар Божилов, който също беше там, ми звъни: „Хайде да отидем тази вечер на театър.“ Отидохме в „Современник“. Гледахме „Голият крал“ на Евгений Шварц, хубав спектакъл и много ми хареса играта на младия актьор с вейнатия перчем, в ролята на свинаря. На другия ден Божидар е с ново предложение: „Искаш ли да видиш Анна Ахматова? Бъди в четири часа във фойето. Казах, че ще отида не сам.“ Отведе ме на някакъв адрес, ако не се лъжа на „Ординка“, на етаж звъ-

ним. Не звъним, а издърпваме някакво въженце и отвътре се чува звучна камбанка. След миг вратата широко се отваря, онемявам. Отваря я снощният млад актьор. Това бил дъщерята на родителите му, Ардови, в които Ахматова отсядала, когато идвала в Москва.

Тя седеше в широко кресло в хола с вчесани назад коси, в светло поло, с провесен гердан от едри сини зърна, с блага усмивка. Държеше в скута си котка. Домакините бяха много любезни хора, актьорът Алексей Баталов след малко направи поклон към всички, каза „Чакат ме в театъра“ и излезе. Божидар беше ми казал, че когато и където му се отдавал случай да се пресрещне с Ахматова, винаги я посещавал. Тя и сега му рече: „Радвам се, че пак се виждаме, стари приятели!“ Той представи и мен, започна разговор с поетесата, с домакините, с Божидар,

Моделиани - Анна Ахматова

в който най-малко участвах аз. Повече слушах.

По едно време Ахматова попита какво прави Елисавета Багряна:

– Тя е превеждала мои стихотворения, аз – нейни, как е, здрава ли е, работи ли?

– Ами ето – нашият приятел работи точно с нея. Да разкаже. Разказах, че сме заедно в редакцията, че пише, че все е жадна за пътуване, че строят къща в Бояна, но съпругът почина, тя написа

„къщата, в която всъщност и не влезе ти...“

– Сърдечно, сърдечно да я поздравите, заръча ми Анна Андреевна. Когато след време изпълних тази заръка, Багряна мило си спомни младите години и дълго говори за тях.

Ахматова, третото от петте деца на Андрей Антонов Горенко и на Инна Еразмова Стогова, е родена в Голям фонтан край Одеса на 11 юни 1889 година. (Сега се навършват 130 години от рождението). Нарича

се Ахматова, защото по майчина линия имала прапрабаба чингизко-татарска принцеса, която се е именувала Ахматова и защото баща ѝ, и да я наричал „нашата декадентска поетеса“, не позволявал да се подписва Горенко, за да не срами името му. В дома им имало само една книга – стиховете на Некрасов. Първото печатно стихотворение на Анна Ахматова е подписано с Анна Г. Била е „особено дете“, „дикая девка“, от малка е говорела в рими, пишла е от детство, казваше: „Родила съм се когато е построена Айфеловата кула, когато е роден Чарли Чаплин, когато е създадена Толстоевата Кройцеровата соната“.

През 1905 година родителите се развеждат, преди това семейството на корабния инженер Горенко от Черно море се преселило на север в Павловск, след това в Царско село край Санкт Петербург.

На стр. 11

ISSN 1310-8492

Стр. 12

ПИСАТЕЛСКА ТРИБУНА

НОВА ЗОРА брой 25, 18 юни 2019 г.